

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 38/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

82/2009. (IV. 8.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) budapesti panaszos 2009. január 19-én előterjesztett panaszát a 2009. április 8-án megtartott zárt ülése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság (továbbiakban: BRFK) – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, illetve az alapjog korlátozása jogszerűen történt, ezért a Testület a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 93. §-ának (2) bekezdése szerint döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos a Testülethez és az adatvédelmi biztoshoz elektronikus úton azonos szövegű levelet juttatott el. Elsősorban az adatvédelmi biztos intézkedését kérte, de beadványát egyúttal a Testülethez címzett panasznak is szánta.

A levél szerint a panaszos 2009. január 16-án a palesztinokkal szembeni izraeli agresszió ellen tiltakozó demonstráción szeretett volna részt venni, az Izraeli Követség (...) előtt.

14.50 órakor a helyszínen azt tapasztalta, hogy a demonstrációt a követség épületétől jóval távolabbi helyen kellett kényszerűségből megtartani, mert a rendőrség vaskordonokkal elzárta a tüntetők előtt a követséghez vezető utat.

A követség épülete elé nem lehetett eljutni, mert annak környéke is nagy ívben körbe volt véve vaskordonokkal; lehetlenné téve ezzel a szabályosan bejelentett rendezvény akadálytalan megközelítését. Ráadásul ezeket a kordonokat olyan távol helyezték el a demonstráció színhelyétől (legalább 100 méterre), hogy a rendezvényen lehetetlen volt részt venni anélkül, hogy „az ember” ne haladjon át a megalázó motozásokkal, táskavizsgálással együtt járó ellenőrzési pontokon.

A vaskordonnál rendőr egyenruhás személyek állták el a demonstrálók útját; a panaszost is akadályozták a szabad továbbhaladásban; ruházatát, táskáját átkutatták, de ezt a cselekményüket a rendőrök semmivel nem indokolták, ennek jogalapját a panaszossal nem közölték.

A panaszos figyelmét felkeltette egy villanyoszlop, amelyen megfigyelő berendezés (adatrögzítő, illetve adattovábbító) volt telepítve. Ez a berendezés a rendezvény helyszínén, a (...) házzal szemben volt, a készülék bekapcsolt állapotát fénydiódák villogása valószínűsítette. Arról, hogy ezzel a demonstráción részt vevő személyekről kép-, ill. hangfelvételek is készülnek, a jogszabályi kötelezettség ellenére nem volt semmilyen tájékoztató felirat kihelyezve.

A panaszos a beadványhoz fényképfelvételek nagyítását is mellékelte, amelyeken – szerinte – a levelében írtak kétséget kizáróan látszanak. Egyértelmű volt számára, hogy az ő és más, a helyszínen tartózkodó személyek sérelmére „jogtalan adatrögzítés bűncselekményének elkövetése van folyamatban.”

A jogosulatlan adatrögzítésnek és várható következményeként a személyes adatokkal való visszaélés megszüntetésének, illetve megelőzésének érdekében többen felkeresték a helyszín biztosításáért felelős parancsnokot (...). (Azonosító száma: (...), BRFK Közrendvédelmi Főosztály, Őr- és Kísérő Szolgálati Osztály, Őrszolgálati Alosztály). Panaszukat írásba szerették volna foglaltatni, de nevezett százados erre nem volt hajlandó, ezt határozottan megtagadta.

A panaszos szerint a demonstráció helyszínén tanúsított rendőri eljárás nagymértékben veszélyezteti a jogbiztonságot, a leírt tények egyértelművé teszik azt, hogy a demonstrálók Alkotmányban biztosított emberi jogai, az emberi méltósághoz, a személyes szabadsághoz, ill. a személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogai durván sérültek.

A panaszos kérte a szükséges intézkedések megtételét a hivatali helyzetükkel visszaélő, hivatali kötelességeiket nem teljesítő, ill. hivatali kötelességüket túllépő rendőrök ellen, amiatt, hogy a panaszost és társait mozgásszabadságukban korlátozták; róluk, békésen demonstráló állampolgárokról jogellenesen adatokat gyűjtöttek. Kérte továbbá, hogy a róla jogellenesen készült videó-felvételeket azonnal foglalták le, és részére haladéktalanul adják ki.

II.

Az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatától kapott tájékoztatás szerint a panasszal kapcsolatos intézkedésről a következők állapíthatók meg.

Az Izraeli Nagykövetség közelében a BRFK un. kordonozást, illetve képfelvevő kamera-rendszer alkalmazását a rendezvény biztosításának eredményes végrehajtása, a

közrend, közbiztonság fenntartása, illetve az esetleges rendbontások megelőzése, dokumentálása érdekében használta és alkalmazta. A rendőrség feladata volt a rendezvény során az épület sérthetlenségének és zavartalan működésének biztosítása. Ezek (az eszközök alkalmazásának és a biztosításnak) az indokoltságát a biztosítási tervben megjelölt olyan előzetes információk támasztották alá, amelyek szerint egyes személyek vagy csoportok arra készülnek, hogy a rendezvényt megzavarják. A bevezetett intézkedéseknek – módjuknak és mértéküknek – további indokaként az szolgált, hogy a rendezvény főszervezői – (...) – a lefolytatott előzetes tárgyalásokon kijelentették, hogy a követség előtti rendezvényen a szélsőséges, erőszakot támogató szervezetek és személyek jelenléte nem kívánatos, azonban az esetleg szükségessé váló távoltartásukat nem tudják garantálni. A gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: Gytv.) 11. §-ának (1) bekezdése szerint: „A rendezvény rendjének biztosításáról a szervező gondoskodik.”. A szervezők ebben az esetben már előre kijelentették, hogy e törvényi kötelezettségüknek nem tudnak eleget tenni, és ezért kérték a rendőrség segítségét. Ehhez kapcsolódva a Gytv. 11. §-ának (2) bekezdése arról rendelkezik, hogy: „(2) A rendőrség és más arra illetékes szerv a rendezvény rendjének biztosításában a szervező kérésére közreműködik, a rendezvényt megzavaró személyek eltávolításáról intézkedik.”.

A rendőrségi tájékoztatás szerint egyébként a kifogásolt intézkedésekre a következő jogszabályok adtak felhatalmazást a rendőrségnek.:

- Az Rtv. 46. §-a (személy- és létesítménybiztosítási intézkedés), 44. §-a (közlekedésrendészeti intézkedés);
- A védett személyek és kijelölt létesítmények védelméről szóló 160/1996. Korm. rendelet. (8. §-ának előírásai szerint, a Magyarországon tartózkodó nemzetközileg védett személy, valamint viszonyosság alapján más külföldi személy magyarországi tartózkodása alatti védelmét; a nemzetközileg védett személyek, köztük a diplomáciai képviselők ellen elkövetett bűncselekmények megelőzéséről és megbüntetéséről szóló nemzetközi egyezményben foglaltak figyelembevételével, a nemzetközi gyakorlat, valamint a viszonyosság elvei szerint kell előkészíteni és végrehajtani. A védelem érdekében szükséges intézkedéseket a rendőrség erre kijelölt szerv vezetője - a nemzetközileg védett személy biztonságáért felelős külföldi szervezettel együttműködve - határozza meg az Rtv. és e rendelet szabályai szerint.);
- A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII.23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolg. Szab.) 27. §-a (terület lezárása);
- A Magyar Köztársaság Rendőrségének Csapatszolgálati Szabályzatáról szóló 11/1998. ORFK utasítás (a továbbiakban: Csapatszolgálati Szabályzat) 24-72. pontja (zárás) és
- A Magyar Köztársaság érdekei szempontjából különösen fontos személyek védelmének, kijelölt létesítmények őrzésének rendőrségi feladatairól szóló 6/1998. ORFK utasítás;
- A videó-felvételek készítése és a felvételek kezelése az Rtv. 42. §-ában foglaltak alapján történt.

A biztosítás parancsnoka, (...) r.szds. jelentésében többek között a következők szerepelnek:

A Magyar Nemzeti Bizottság 2006. rendezvényét a Budapest, II. kerületben lévő Izraeli Nagykövetség előtt (...) tartották, amelynek célja tiltakozás kifejezése volt „a palesztin nép ellen elkövetett bestiális népiirtás miatt”. A biztosításba beosztott rendőri állomány a készenléti tervben meghatározott helyen és időben (13.30 órakor) a készenléti állapotot elérte, a kordonozási feladatokat ugyancsak a biztosítási tervben előírt módon végrehajtották.

14.30 órától gyülekeztek a résztvevők, majd 15.02 órakor kezdetét vette a rendezvény, kb. 30 fő részvételével. A napirend keretében beszédek és zeneszámok hangzottak el.

16.17 órakor a rendezvény főszervezője (...) befejezté nyilvánította a demonstrációt, majd a résztvevők elhagyták a helyszínt.

A biztosítás befejeztével a demonstráció résztvevői közül egy kisebb csoport megkérőjelezte a kihelyezett rendőrségi kamera jogalapját, bűncselekményre hivatkozva kérték annak eltávolítását, és jegyzőkönyv felvételét a jogsértésről. A parancsnok közölte, hogy – alapvető szolgálati feladatai miatt – nem áll módjában kérésüket teljesíteni, és ha panaszuk, kifogásuk van a rendőri biztosítással kapcsolatosan, akkor forduljanak a BRFK Panasz Osztályához vagy a Kommunikációs Osztályhoz. Ez után kérésükre közölte velük a nevét, rendfokozatát, szolgálati, azonosító jelvénye számát és beosztási helyét. A csoport tagjai ezt tudomásul vették, és közölték, hogy panasszal fognak élni.

A rendőri biztosítás indokoltságának értékelésekor nem közömbös annak a ténynek megemlítése, ismerete, hogy 2008. január 16-án egy további, (...) által bejelentett rendezvény megtartására is sor került az Izraeli Nagykövetség előtt. Ennek célja, tiltakozás kifejezése volt a Gázai övezetben zajló események miatt. A résztvevők 17.00 órakor kezdtek gyülekezni, majd egy ott, és akkor – a rendőrségi kordon elé felállított színpadról, kihangosítást alkalmazva, beszédeket mondtak el. Ez a rendezvény – amelyen mintegy 200 fő vett részt – 19.35 órakor befejeződött. A biztosítás során esemény nem történt, rendőri intézkedésre nem került sor. A második rendezvényre vonatkozó adatokat szintén (...) r.szds. jelentése tartalmazza.

A százados által a későbbiekben a testület munkatársának adott tájékoztatás szerint a tüntetésre érkezőket nem igazoltatták, de ruházatukat és csomagjaikat az ellenőrző-átengedő pontoknál a rendőrök átvizsgálták, hogy megakadályozzák a közbiztonságra veszélyes eszközöknek a demonstráció területére való bevitelét. Az intézkedés során a rendőrök minden érintettel közölték, hogy a ruházat és csomagátvizsgálásra a Rendőrség Szolg. Szab. felhatalmazása alapján kerül sor.

A BRFK Hivatalának jelentése szerint a panaszos által küldött fényképeken is látható mobil, csak alkalmilag rögzített kamerákat a BRFK Híradástechnikai és Informatikai Főosztály Rádió- és Biztonságtechnikai Osztálya helyezte ki, kifejezetten a rendezvény idejére, átmeneti jelleggel. Üzemeltetése az Rtv. 42. §-ában írtak alapján történt.

III.

A Testület rendelkezésére álló információk alapján a következők állapíthatók meg.

A Rendőrségnek az adott helyszínen és a már ismert időpontokban kettős feladatot kellett végrehajtania.

Folyamatosan végzett feladata – nemzetközi szerződéseken és azoknak megfelelő belső jogszabályokon, normákon alapuló kötelezettségei folytán - a nagykövetség épülete és az abban tartózkodó személyek védelmének biztosítása. A Testület – a korábbi hasonló ügyekben tett állásfoglalásaival egyezően – hivatkozik a diplomáciai kapcsolatokról 1961. április 18-i bécsi egyezményre és az azt kihirdető 1965. évi 22. Tvr. 22. cikkére, amely szerint: „A fogadó államnak különös kötelezettsége, hogy minden megfelelő intézkedéssel megvédje a képviselő helységeit bármely behatolás, vagy kártétel ellen és megakadályozza a képviselő nyugalmának megzavarását vagy méltóságának megsértését.” Az Rtv. 101. § (1) bekezdés i) pontjában kapott felhatalmazás alapján az állam működése, illetőleg a lakosság ellátása szempontjából kiemelten fontos létesítmények köréről szóló 24/1997. (III. 26.) BM rendelet 1. § i) pontja ebbe a kategóriába sorolja a külképviseleti objektumokat. Hasonló rendelkezéseket tartalmaz a 43/1997. (III. 12.) Korm. rendelet, a nemzetközi jog alapján kiváltságot és mentességet élvező diplomáciai és konzuli képviseletek védelméről. Mindezekkel összefüggésben az Rtv. 46. § (3) bekezdése ad felhatalmazást a védett középületek és az abban tartózkodók biztonsága érdekében területlezárásra, illetve az oda való belépés megakadályozására. Ennek ellátását minden bizonnyal nehezítette, hogy 2009. január 16-ára a Gytv. alapján két demonstráció megtartását is bejelentették, közvetlenül a nagykövetség előtti területre, illetve az a körülmény, hogy éppen a nagykövetség volt a tiltakozást kifejezni akarók célpontja.

A feladat másik része a demonstráció rendjének biztosítása, békés jellegének megőrzése, a szervezők által is kérten a rendet esetleg megzavarni szándékozók távoltartása volt.

A Rendőrség a kettős feladat eredményes végrehajtása érdekében kordonokkal zárta le a tüntetés területét, a kordonon bizonyos távolságonként ellenőrző-átengedő pontokat létesített, amelyeknél a tüntetésen részt venni szándékozók ruházatát és csomagjait átvizsgálta. A résztvevők eldönthették, hogy a rendezvényen való részvétel érdekében alávetik-e magukat a rendőri intézkedésnek, vagy nem, illetve, hogy döntésüktől függően távol maradnak-e a demonstrációtól.

A panaszosnak az a sérelme, hogy a rendőrség vaskordonokkal lehetetlenné tette a szabályosan bejelentett rendezvény akadálytalan megközelítését, a Testület álláspontja szerint nem megalapozott, a Rendőrség az Rtv. és a Szolg. Szab. rendelkezései alapján és az előírt eszközökkel és módon zárta le a demonstráció színhelyét. A kordonok elhelyezésével a Rendőrségnek éppen az volt a célja – amit ő sérelmez –, hogy a rendezvényen lehetetlen legyen részt venni a rendőri intézkedés megkerülésével,

biztosítva ilyen módon a szervezők kérésének megfelelő és a Gytv. szabályai szerint előírt békés demonstráció megtartását. A Testület figyelembe vette, hogy a szervezők az előzetes tárgyalások során nem tudták garantálni a szerintük nem kívánatos szervezetek és személyek távoltartását a rendezvénytől, s ezért kérték a rendőrség segítségét, figyelembe vette továbbá a jogszabályi előírásokat. A Szolg. Szab. 27. § (2) bekezdése szerint rendezvények biztosítása során, illetve védett létesítmények és épületek környezetében a területet ideiglenesen le lehet zárni.

A panaszosnak az a további kifogása, hogy ruházatát és táskáját átkutatták, de ezt a cselekedetet a rendőrök semmivel nem indokolták, nem fogadható el. A ruházat- és csomagátvizsgálás az Rtv. 30. § (3) bekezdése valamint a Szolg. Szab. 40. §-ában írtak alapján történt. Ezek szerint a ruházat, csomag átvizsgálása többek között közbiztonságra veszélyes eszközök kiszűrésére irányulhat. Ruházat-, csomag átvizsgálására kerülhet sor különösen rendezvény, esemény alkalmával meghatározott területre belépő személyek esetében, az átvizsgáláshoz való hozzájárulás megtagadása miatt a beléptetést meg kell tagadni. A helyszín biztosítását végző rendőr százados jelentése szerint az intézkedés jogalapját minden érintettel közölték. A demonstráció helyszínére belépni szándékozók számára nyilvánvaló volt, hogy ott minden egyes ember ruházatát és csomagját átvizsgálják, tehát mindenki szabadon dönthetett a távolmaradásról vagy arról, hogy az intézkedést elfogadva beléphet a rendezvényre. Ilyen helyzetben nyilvánvaló volt az is, hogy nem rendőri önkényről, hanem jogszabályi felhatalmazás alapján végzett tevékenységről van szó. A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján nem tudta megállapítani, hogy a rendőri intézkedés okát az intézkedő rendőr(ök) közölték-e a panaszosokkal tekintettel arra, hogy a rendőrség és a panaszosok állításainak ellentmondásait nem sikerült kiküszöbölni.

A helyszínen, a (...) házzal szemközti villanyoszlopon – bárki számára nyilvánvalóan észlelhető módon – elhelyezett és felvételt is készíteni képes kamera működtetése az Rtv. 42. § (1) bekezdése alapján történt.

„A Rendőrség a rendőri intézkedéssel, illetve az ellátott szolgálati feladattal összefüggésben az intézkedéssel érintett személyről, a környezetéről, illetőleg a rendőri intézkedés szempontjából lényeges körülményről, tárgyról képfelvételt, hangfelvételt, kép- és hangfelvételt (a továbbiakban: felvétel) készíthet.”

A felvétel készítésének ez a módja azt a célt szolgálja, hogy a rögzítés helyszínén elkövetett bűncselekmény vagy szabálysértés miatt indult eljárás során bizonyítékként felhasználható legyen.

Ennek azonban a panasszal kapcsolatban nincs jelentősége, ugyanis rendbontás nem történt és ennek folytán a tervezetthez képest rendkívüli intézkedésre sem került sor, ezáltal a felvételek felhasználására semmilyen ok nem szolgált alapul.

A panaszos sérelmezte, hogy jogszabályi kötelezettség ellenére, nem volt semmi tájékoztató felirat kihelyezve arról, hogy a demonstráción részt vevő személyekről kép-, illetve hangfelvételek is készülnek. A Testület a figyelmeztető tábla kihelyezésének jogszabályi alapját illetően felhívja a figyelmet arra, hogy a 42. § (1)

bekezdésében szabályozott kép- és hangfelvétel készítéséhez tájékoztatási kötelezettség nem társul. Tájékoztatási kötelezettsége a kihelyezőnek a 42. § további bekezdéseiben leírt térfigyelő kamerák működtetése során van. (Az (1) bekezdés alapján történő felvételkedzés történhet kézben tartott, vállon nyugvó vagy állványon, vagy mint a jelen esetben villanyoszlopon elhelyezett felvevővel, lényeges azonban, hogy eseti, átmeneti jellegű, míg a térfigyelő kamera állandó megfigyelésre szolgál. A jogszabály erre az esetre, az állandó jelleggel üzemeltetett képfelvevő alkalmazására vonatkozóan írja elő a tájékoztatási kötelezettséget, amit a panaszos hiányolt.

Egy másik panaszos levelében olvasható, hogy a tüntetést követő napok egyikén visszament a helyszínre, de a kamera már nem volt ott a villanyoszlopon. Ez megerősíti azt a rendőri állítást, hogy a felvevőt csak átmeneti jelleggel szerelték fel, éppen a demonstráció időtartamára.

A panaszos kérte, hogy a róla – szerinte – jogellenesen készült videó-felvételeket azonnal foglalják le, és részére haladéktalanul adják ki.

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 2. § 8. pontja szerint adatkezelő az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely az adatok kezelésének célját meghatározza, az adatkezelésre (beleértve a felhasznált eszközt) vonatkozó döntéseket meghozza és végrehajtja, vagy az általa megbízott adatfeldolgozóval végrehajtatja. A Testület az Avtv. 2. § 8. pontja szerint adatkezelőnek minősül. A Testület álláspontja szerint, tekintettel az Avtv. 11. § (1) bekezdésére valamint a 12. és 13. §-ban foglaltakra, valamint analógiaként a közigazgatási eljárásról szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 68. § (1) bekezdésében szabályozott iratbetekintési jogra, továbbá arra a tényre, hogy a felvétel nem minősül szolgálati titoknak, a panaszos betekintést nyerhet az eljárás során keletkezett iratokba, beleértve a felvételt is.

A leírtak alapján megállapítható, hogy a rendőri intézkedések során a panaszos Alkotmányban rögzített jogait sérelem nem érte, illetve az alapjog korlátozása jogszerűen történt, ezért a Testület a rendelkező részben írtak szerint döntött.

Budapest, 2009. április 8.

Dr. Kaltenbach Jenő

elnök,
előadó testületi tag

Dr. Juhász Imre
elnökhelyettes,
testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület